

Risico-inventarisatie

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
Grondexploitatie	De grondexploitatie is een bedrijfsmatige tak van de gemeente-exploitatie die sterk afhankelijk is van de economische situatie. Voor de grex van Landerd is het risico berekend op basis van de boekwaarden. Na aftrek van de gevormde voorzieningen resteert per 1-1-2021 een boekwaarde van € 3,2 miljoen. De risico's binnen de GREX zijn o.a. de volgende: de afzet van bouwpercelen vertraagd, procedures, Onzekerheden in contracten met ontwikkelaars of garantiebepalingen in deze contracten en daarmee gepaard gaan van extra juridische kosten, onderzoekskosten flora en fauna en archeologie, onverwachte inflatiestijging, verkoopprijzen per m2 niet haalbaar, de kosten voor bouw- en woonrijpmaken, bodemverontreiniging, planschadekosten, hogere plankosten bij langere doorlooptijd van complexen, interne kosten hoger bij langere doorlooptijd van complexen, afwaarderingen en stuk lopen van onderhandelingen. Voor de grex van de gemeente Uden is het risico berekend door een inschatting te maken van de risico's op de volgende onderdelen: planaanpassingen, verkoopprijsdalingen, planeconomische risico's, plankosten, planschadeclaims, waardedalingen, PFAS, kosten bouw- en woonrijpmaken en hogere verwervingskosten.	Jaarlijks worden de grexen herijkt. Dit is het moment dat er ook een inschatting wordt gemaakt van de risico's. Dan wordt er ook bekeken of er beheersmaatregelen nodig zijn.	nvt	Voor de verschillende onderdelen diverse % gebruikt	€ 8.800.000
Re-integratie Participatiewet	In 2020 is hoofdzakelijk gebruik gemaakt van dekking uit de AGR-gelden bij IBN. De verwachting is dat we op 1 januari 2021 nog net zwarte cijfers schrijven. Ingezette re-integratietrajecten verlopen (bijna) allen via IBN. Het Landerds aandeel in de AGR is echter niet onuitputtelijk. Zonder de AGR-gelden is het bedrag in de begroting 2021, ad € 228.000,- mogelijk onvoldoende voor alle re-integratietrajecten. Dit hangt af van het aantal aanvragen/trajecten dit jaar. Dit is inclusief WSW.	In geval van budgettekort, zoveel mogelijk inzet van Algemene Gemeentelijke Reserve die beschikbaar is bij IBN.	€ 22.000.000	Klasse 1, 10%	€ 2.200.000

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
Algemene uitkering gemeentefonds (incl. herijking)	De gemeentelijke inkomsten bestaan voor een groot gedeelte uit de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Door maatregelen van het Rijk (bezuinigingen), herverdeeleeffecten, aanpassing verdeelmaatstaven etc. lopen we het risico dat de uitkering lager wordt dan geraamd. Het Rijk wil de algemene uitkering in 2022 herverdelen. Dit betekent voor de gemeente Maashorst een nadeel van EUR 280.000. Dit is het risico	De gevolgen van de circulaire's worden steeds zo snel mogelijk in beeld gebracht. Ook wordt geanticipeerd op verwachte dalingen of stijgingen als daarvoor sterke aanwijzingen zijn. Wij wenden alle mogelijke middelen aan om het Rijk te bewegen deze herverdeling niet op deze wijze door te voeren.	€ 13.900.000 (10%) en over € 300.000 (90%)	Klasse 1, 10% (90% voor herverdeling)	€ 1.700.000
Jeugdhulp	De wijziging van het woonplaatsbeginsel gaat in per 2022, zorgvraag blijft stijgen, verschuiving van zwaardere jeugdzorg naar lichte jeugdzorg nog niet optimaal (transformatie), wachtlijsten bij jeugdhulpaanbieders en beperkte invloed directe doorverwijzing o.a. huisartsen naar Landelijk Transitiearrangement (LTA).	Door sturing op risico's binnen de bedrijfsvoeringprogramma's van het sociale domein en monitoring van de uitgaven (in samenwerking met de centrumgemeente) de collectivering versnellen en daardoor risico's van overschrijding van de budgetten trachten te beperken cq. te verlagen. Daarnaast is regionaal op onderdelen van de specialitische jeugdzorg het solidariteitsprincipe van toepassing wat eventuele onverwachte voor- en nadelen in de uitgaven (al dan niet tijdelijk) zal dempen. De budgetten Jeugd periodiek worden via de P&C cyclus kritisch bekeken en indien nodig worden voorstellen gedaan tot bijstelling van het budget. Desondanks blijven de risico's binnen Jeugd bestaan, waarbij wordt opgemerkt dat deze risico's lastig kunnen worden onderbouwd.	€ 15.600.000	Klasse 2, 10%	€ 1.560.000

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
IT	Beveiligingsrisico's, uitval door stroomstoringen en hardwarerisico's	<p>Beveiligingsrisico's: [1] Gebruik firewalls, Intrusion Prevention System, aansluiting GemNet, Antivirusvoorziening, toegangsbeveiliging, passwordgebruik, e-mail / internetprotocol.</p> <p>[2] Alertheid bij management,</p> <p>[3] kwetsbare situatie personeel, informatie-beveiligingsvoorschriften, formulier autorisatie; gebruik geheimhoudingsverklaringen, privacy-voorschriften; procedure vernietiging gegevensdragers; gebruik audit-procedures. Voldoen aan wetgeving inzake BIG/BIO-beveiliging mbv ENSIA; hiervoor moet een verklaring aan de jaarrekening toegevoegd worden. Doorlopend project waarbij voldoende commitment van het gehele personeel benodigd is.</p> <p>[4] Procedure begeleiding bezoek, alarmering- systeem; toegangsbeveiliging. Er is een beveiligingsplan in werking. Beveiligd emailen ingevoerd</p> <p>[5] Beveiligingsbeleid, IT-deskundigen, beveiligingsworkshops, toezicht op contractpartijen, functionaris voor gegevensbescherming, regionale samenwerking ICT/FG/CISO, Beveiligingsrisico onderzoeken, organisatiebrede beveiligingsmaatregelen, project E-learning AVG en informatiebeveiliging. Als gevolg van de wet Meldplicht datalekken is er een meldingsprocedure informatiebeveiliging incidenten. Deze moeten worden gemeld bij de functionaris informatie beveiliging.</p> <p>Stroomstoringen: UPS in computerruimte en noodstroom-aggregaten, inclusief onderhoudscontracten en periodieke testen.</p> <p>Hardware: Support- en Onderhoudscontracten, wijzigingsbeheer; backup- / restorevoorzieningen en procedures, uitwijkcontract/jaarlijkse tests.</p>	€ 2.900.000	Klasse 3 50%	€ 1.450.000

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
Wmo Maatwerk-voorzieningen (incl. Beschermd Wonen)	Onvoldoende middelen --> open einde regeling. In 2022 wordt er gewerkt met twee verschillende systematieken HV. Voor de inwoners van voormalig Uden volgens het principe P*Q, voor Landerd volgens lumpsum. Per 2023 geldt er een zelfde systematiek voor HV die in de loop van 2022 regionaal wordt aanbesteed. Op dit moment nog steeds een stijgende lijn in aanvragen HV en begeleiding en deels woonvoorzieningen. Reden: o.a. abonnementstarief en vergrijzing.	Door sturing op risico's binnen de bedrijfsvoering-programma's van het sociale domein en monitoring van de uitgaven (in samenwerking met en aansluiting op de centrumgemeente) de collectivering versnellen en daardoor risico van overschrijding van de budgetten te beperken cq. te verlagen. Net als alle andere budgetten, de budgetten Wmo periodiek via de P&C cyclus kritisch bekeken en indien nodig worden voorstellen gedaan tot bijstelling van het budget.	€ 11.300.000	Klasse 1, 10%	€ 1.300.000

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
COVID-19	Door de coronacrisis zijn er voor alle geledingen in de maatschappij soms forse financiële gevolgen. Een deel van deze gevolgen zijn direct voelbaar voor ons en een deel zal of kan op de gemeenten afgewenteld worden of er zal ons om financiële middelen worden gevraagd door bedrijven, verenigingen, instellingen etc. De inschatting is dat het risico lager is dan dat we in de jaarrekeningen van 2020 hadden ingeschat. De volgende risico's zijn (lager) opgenomen: inbaarheid belastingen (bedrijven), toeristenbelasting (bedrijven), openstaande debiteuren (bedrijven), opbrengsten tarieven (huur, o.a. sportzalen, dorpshuizen etc.), opbrengsten leges (omgevingsvergunningen, bestemmingsplannen en marktgelden), bijdragen gemeenschappelijke regelingen en subsidies aan verenigingen en instellingen. Bij deze inschatting is meegewogen dat er op onderdelen compensatie van het rijk plaatsvindt, net als in 2020.	De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de aanpak van COVID-19 kijken wij wat we, aanvullend op de landelijk maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Dit raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en hebben daarvoor de nodige interne maatregelen genomen zoals bijvoorbeeld thuiswerken. De organisatie en de taken die we (moeten) uitvoeren kunnen daarom zoveel als mogelijk doorgaan. Er is in beeld gebracht waar risico's in de bedrijfsvoering zitten en die zijn, voor zover dat kan, opgelost of er wordt een oplossing gezocht. Een groot deel van de gevolgen ligt buiten onze invloedssfeer. Voor een ander deel zullen er (politieke) keuzes gemaakt moeten worden vooral als het gaat om financieel bij te springen. Dat zal een afweging zijn tussen geld en de gewenste maatschappelijke situatie. Wij zullen nauwgezet de impact volgen en de gemeenteraad daar actief over blijven informeren.	nvt	Diverse klassen voor de verschillende risico's	€ 1.100.000

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
Gemeen- schappelijke regelingen	De gemeente Maashorst heeft bestuurlijke en financiële belangen in verschillende verbonden partijen, waaronder gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen. Deze partijen voeren beleid uit voor/namens de gemeente. Naast de beleidsmatige verantwoordelijkheid hebben we als gemeente Maashorst ook een financiële verantwoordelijkheid ten aanzien van deze partijen.	We volgen instellingen en verenigingen via hun begrotingen en jaarrekeningen. Die worden jaarlijks aan ons voorgelegd en wij kunnen als deelnemer daarover meepraten c.q. reageren op voorstellen. Een aantal regelingen heeft zelf vermogen voor risico's afgezonderd. Voor die regelingen nemen we geen risico op. Regionaal wordt de samenwerking gezocht voor het beheer rondom de verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen.	€ 7.000.000	Klasse 1, 10%	€ 700.000
Natuurramp	Schade door natuurgeweld/extreem weer en aantasting door of bestrijding van onze beplanting tegen overlast of schade ontstaan door insecten.	Bij natuurrampen en/of extreem weer kunnen in de openbare ruimte grote schades ontstaan door wateroverlast, storm en droogte die niet door verzekering worden gedekt. Waar we de laatste jaren steeds meer mee te maken krijgen is aantasting door of bestrijding van onze beplanting tegen overlast of schade ontstaan door insecten. Denk hierbij aan de eikenprocessierups maar zeker ook de Dennenscheerder die er voor zorgt dat veel opstanden met naaldhout sneuvelen.	€ 4.500.000	Klasse 1, 10%	€ 450.000
Gewaarborgde geldleningen	Onze gemeente heeft zich in het verleden garant gesteld voor een aantal geldleningen. De meeste garantstellingen zijn overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Bij problemen wordt dit fonds als eerste aangesproken. Onze gemeentelijke verantwoordelijkheid betreft de zogenaamde achtervang. Hierbij is het risico aanzienlijk gereduceerd. Op dit moment bedraagt het saldo van de gegarandeerde leningen ca. € 163 miljoen. Hiervan is het overgrote deel overgegaan naar het waarborgfonds. De overige verstrekte geldleningen bedragen EUR 4,3 mln.	We volgen instellingen en verenigingen via hun begrotingen en jaarrekeningen. Bij lokale verenigingen wordt eventueel in gesprek gegaan als er betalingsproblemen blijken uit hun jaarstukken.	€ 4.300.000	Klasse 1, 10%	€ 430.000

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
Bedrijfs-voeringsrisico	Het runnen van een bijzonder bedrijf als een gemeente brengt risico met zich mee. Het risico bestaat dat er bestuurlijke besluiten worden genomen waarvan de (financiële consequenties) onvoldoende in beeld zijn (gebracht). Als gevolg van de corona crisis neemt de druk op de bedrijfsvoering toe. Er dienen spoedeisende beslissingen genomen te worden waardoor er wellicht minder oog is voor rechtmatigheid. Ook de herindeling zorgt voor extra druk op de bedrijfsvoering. Belangen dienen goed afgewogen te worden en de werkdruk is hoog.	Budgetregeling, mandaatregeling, planning & control cyclus, interne controle op de processen om de interne beheersing zo optimaal mogelijk te krijgen.	€ 3.500.000	Klasse 1, 10%	€ 350.000
Voorziening voor wethouders-pensioenen	De berekening van de voorziening wethouders-pensioenen is o.a. afhankelijk van de rente waarmee gerekend wordt. Als de rente daalt, moet er bijgestort worden om het benodigde bedrag te bereiken.	Het bedrag dat jaarlijks wordt bijgestort proberen zo nauwkeurig mogelijk te bepalen zodat er incidenteel zo weinig mogelijk onverwacht bijgestort moet worden. Afgelopen jaren zijn er flinke dotaties aan deze voorziening noodzakelijk gebleken. Het risico wordt ingeschat als EUR 300.000	€ 600.000	Klasse 3, 50%	€ 300.000
Niet gedekte claims, aansprakelijkheidsverzekering, risico gevolgschade a.g.v. niet nakomen van contractuele afspraken	De polisvoorwaarden van de aansprakelijkheidsverzekering sluiten een aantal zaken uit. Te weten claims ten gevolge van: - toezeggingen en gewekte verwachtingen - opgeleverde grond - termijnoverschrijding - aanbestedingen - overeenkomsten - niet tijdig melden -, nadeelcompensatie, oneerlijke concurrentie, asbest, Wet Markt en Overheid, Schade aan zaken van derden in verhuurde ruimten en bewust gedogen . Hierdoor loopt de gemeente Uden een risico. Daarnaast is er het risico dat de gemeente financieel wordt aangesproken op nakoming van de overeenkomst vanwege aansprakelijkheid of misinterpretatie van de afspraken.	Verzekeringssportefeuille periodiek doorlichten. Vast contactpersoon met kennis van aansprakelijkheidsvoorwaarden. Middels JKZ en intranet aandacht vragen voor uitsluitingen op aansprakelijkheidsverzekering. Aandacht voor preventie en het voorkomen van schade	€ 3.000.000	Klasse 1, 10%	€ 300.000

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
Wachtgeld wethouders	Wethouders hebben na beeïndiging van het wethouderschap recht op wachtgeld. Risico doet zich vooral voor op moment van eventuele collegecrisis en bij het einde van een raadsperiode.	Voor wachtgeld is inmiddels een voorziening gevormd voor de maximale verplichting die jaarlijks geactualiseerd wordt. Een andere beheersmaatregel is actieve stimulering herintreding van oud wethouders.	€ 600.000	Klasse 3, 50%	€ 300.000
Kwaliteitsmanagement-systeem-Rechtmatigheid (compliance) OF Juridische kwaliteitszorg (JKZ)	De gemeente handelt altijd ten dienste van haar gemeenschap en is daarbij gebonden aan de eisen van gelijkheid en correct machtsgebruik e.a. uit het Recht. Dit rechtmatig handelen wordt systematisch ingevuld met de Rad-van-de-Wet-werkwijze en -beheersmaatregelen door het samenspel van functionarissen t.b.v. betrouwbare en volledige informatie bij het gemeentebestuur. Anders bestaat het risico dat een beslissing, overeenkomst of andere handeling niet oplevert wat bedoeld is en het geld niet zorgvuldig wordt besteed omdat het recht de handeling corrigeert. Bijv. belanghebbenden eisen een bestuurlijke correctie voor een gelijk financieel voordeel of schadevergoeding; met extra kosten tot gevolg vanwege extra werk en tijdsverloop. Of een toezichthouder die het onrecht afstraft met een boete. Met dit PDCA-ricosysteem bestaat een beeld over de (niet-) naleving van alle regelgeving: 'rechtmatigheid-in-control'.	Noodzakelijk is om het 'Recht'-systeem t.z.t. door management en bestuur Maashorst formeel toe te voegen aan het integrale kwaliteitssysteem tot 'Inhoud-Financiën-Recht in evenwicht'. Hierdoor zijn betrokken functionarissen verplicht tot integrale samenwerking voor de juiste oplossingen bij de maatschappelijke kwesties. Zo'n oplossing is dan inhoudelijk acceptabel, binnen de minste financiën en voldoet aan het recht: wettelijke en participatieve eisen. Dit systeem bestaat als Harmonisatiewerkwijze Maashorst uit een Ontwikkelcirkel van Plan, Do, Check, Act. Voor wat betreft 'Recht' zijn de beheersmaatregelen voor, veelal impliciet, gebruik uitgewerkt in Rad-van-de-Wet-onderdelen: Klantvraag, Bevoegdheid, Wettelijk kader, Klantinvloed, Openbaar, Privacy, Tijdig en Beslissing. Volgt hieruit risico-informatie over rechtmatigheid dan komt het complete verhaal – soms met een alternatief- voor risicoafweging bij management en/of bestuur.	€ 2.500.000	Klasse 1, 10%.	€ 250.000
Parkeerexploitatie	De bezettingsgraad van de parkeerexploitatie en een hoge betalingsbereidheid heeft invloed op de inkomsten uit boetes. Anderzijds worden de kosten door de digitalisering van voorzieningen hoger. Mogelijk risico is dat de totale kosten niet opgevangen kunnen worden binnen de totale parkeeropbrengsten.	Uniform intern parkeerbeheer. Overeenstemming bereiken met ziekenhuis over kostendekkende tarieven. Regelmatige bijstelling van de exploitatie-opzetten op basis van recente ontwikkelingen. Monitoring van de bezettingsgraden	€ 1.500.000	Klasse 1, 10%	€ 150.000

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
Rente/treasury	In onze financieringsrente houden wij rekening met een rentepercentage van 0,5% (meerjarig). Dit percentage is gebaseerd op de nu geldende percentages voor langlopende leningen (Bron BNG). Op basis van onze geplande investeringen moeten wij de komende jaren meer leningen afsluiten. Indien de rente gaat stijgen, betekent dit dat mogelijk niet voor 0,5% geleend kan worden. Er is een financieringstekort van EUR 50 mln. Op basis daarvan zou het risico EUR 83.000 bedragen.	Wij volgen de renteontwikkelingen en passen het rentepercentage aan als we verwachten dat de rente gaat stijgen.	€ 275.000	Klasse 2, 30%	€ 83.000
LOG graspeel	Het risico is de exploitatie. Boekwaarde 1-1-2021 € 1.445.692. Voorziening 865.966. Ongedekt 579.726. te dekken uit grondverkopen.	De exploitatie van LOG Graspeel wordt jaarlijks opnieuw beoordeeld. Er vinden diverse (grond) transacties plaats binnen deze exploitatie. Naast het belang van het realiseren van de gestelde doelen binnen LOG Graspeel wordt ook geprobeerd de exploitatie zo gunstig mogelijk te laten verlopen. Gronden zijn opgenomen voor landbouwprijs, er is een bouwblok.	€ 600.000	Klasse 1, 10%	€ 60.000
Sport en spel Reek	Krediet en exploitatiebijdragen niet toereikend voor realisatie plan	Alle (deelplannen) beoordelen en de financiële gevolgen in beeld brengen en bewaken. Een groot deel van het risico (inschrijving/gunning) is minder beïnvloedbaar.	€ 200.000	Klasse 2, 30%	€ 60.000

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
Armoedebeleid: Bijzondere bijstand en overige minimaregelingen zoals o.a. de individuele inkomenstoeslag en het activiteitenfonds.	Inwoners van de gemeente Uden kunnen, indien zij aan de voorwaarden voldoen, een beroep doen op de bijzondere bijstand en overige minimaregelingen. Aangezien hier sprake is van zgn. open einde regelingen bestaat het risico dat het aantal aanvragen c.q. (de hoogte van) de toekenningen het beschikbare budget in enig jaar overschrijdt.	Op 6 juli 2017 heeft de gemeenteraad het nieuwe Armoedebeleid gemeente Uden 2018-2021 (2017/13135) vastgesteld. Dit nieuw vastgestelde beleid is financieel vertaald. De budgetten zijn structureel verhoogd en zijn daarmee meer in evenwicht met de feitelijke middelenvraag. Op 31 maart 2020 heeft het college ingestemd met de evaluatie Armoedebeleid en heeft er een bdugetneutrale herschikking van budgetten plaatsgevonden. Als gevolg van het karakter van deze regelingen (open einde) kunnen er desondanks in enig jaar tekorten (of overschotten) ontstaan. Deze risico's zijn financieel vertaald.	€ 500.000	Klasse 1, 10%	€ 50.000
Planschade	Het wijzigen van bestemmingsplannen of het verlenen van een omgevingsvergunning (uitgebreide procedure) brengt het risico met zich dat de gemeente een planschadevergoeding uit moet keren aan belanghebbenden die als gevolg van dat besluit schade lijden. Naast de verschuldigde planschadevergoeding draagt de gemeente ook de kosten voor het inschakelen van een deskundig adviesbureau.	Het risico voor planschade en advieskosten voor externe adviseurs wordt in het geval van particuliere ontwikkelingen al bij de initiatiefnemer neergelegd. Hiermee komt planschade die het gevolg is van een particulier plan niet voor rekening van de gemeente. Voor het overige zullen we het risico op planschade moeten accepteren	€ 20.000	Klasse 4, 70%	€ 14.000
Totaal					€ 21.607.000